

## BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1925-1926

### **Verslag uit naam van de Commissie van Financiën, belast met het onderzoek van de Begrooting van 's Lands Middelen voor het dienstjaar 1926.**

*(Zie de n<sup>rs</sup> 4-1, 61 en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 17, 18, 22 en 28 December 1925.)*

**Aanwezig :** De heeren LAFONTAINE, voorzitter; BARNICH, COOLS, Graaf DE BROUCHOVEN DE BERGEYCK, DE BROUCKERE, DE CLERCQ, DELANNOY, Graaf DE LIMBURG STIRUM, DESPRET, FRANÇOIS, Baron HOUTART, MEYERS, MOYERSEN, SEELIGER, THEUNIS, VAN OVERBERGH en Baron DE MÉVIUS, verslaggever.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Uwe Commissie heeft de Begrooting van 's Lands Middelen voor 1926 onderzocht, zooals zij U werd voorgelegd door de Regeering en den verslaggever in de Kamer.

Zij is van een bijzonder belang en, met het oog op de begrooting zelve en op de talrijke vraagstukken die de belastingontwerpen doen rijzen, zou zij meer aandacht verdienen dan het ons mogelijk is haar te schenken in den korten tijd waarover de Senaat vóór 27 December beschikt om, overeenkomstig de Grontwet, de zoo gewichtige begrootingswetten te onderzoeken, te behandelen, er verslag over uit te brengen en goed te keuren. Inderdaad deze wetten vormen den grondslag van onze begrooting van 's Lands Middelen. Eensgezind wenscht Uwe Commissie den Minister van Financiën geluk om zijne eerlijke en manhaftige poging : 1<sup>o</sup> om op onbetwispbare wijze de begrooting in evenwicht te brengen; 2<sup>o</sup> om, door afschaffing der beperkende credieten de pijnlijke verassingen te doen verdwijnen die wij voor altijd door de wet op de rekenplichtigheid van de betaalbaar gestelde credieten uit den weg meenden geruimd en die wij met ont-

goocheling andermaal zien verschijnen onder den vorm van aanvullende credieten voor het aanzienlijk bedrag van ruim 400 millioen; 3<sup>o</sup> voor de belofte die hij ons heeft gedaan tot meer ernstige besnoeiingen over te gaan wanneer hij over meer tijd zal beschikken.

Daarvan nemen wij akte en wij hopen dat de nieuwe Commissie voor de Bezuinigingen tot betere uitslagen zal komen dan de vorige, want daarvan zijn niet veel sporen te merken. Uw verslaggever heeft maar luttel vertrouwen in dergelijke Commissiën en is veel meer voorstander van een enkelen deskundige, in elk bestuur zooals Generaal Dawes, en die aanspraak zou hebben op een aandeel van elke bezuïning, die hij door de Regeering zou doen aannemen.

Op het stuk van mogelijke bezuïningen mag er wel eens worden aan herinnerd, ten behoeve van het publiek dat weinig op de hoogte is van de bijzonderheden onzer begrootingen, dat het grootste deel onzer begrooting van 's Lands Middelen voor geen besnoeiing vatbaar is, zooals de 270 millioen van de Openbare Schuld, en de 500 of 600 millioen voor onwaard en terugbetalingen. Dit is grootendeels een

spijtig gevolg van de wet van 1919, die ons blindelings een merkelijk deel van de belastingen aan de gemeenten en provinciën doet uitdeelen, zonder rekening te houden met de werkelijke behoeften. Soms geven wij te veel, dan weer te weinig, en doen aldus toestanden ontstaan die voor de begroting zeer moeilijk zijn ofwel verspilling van de Staatspenningen voor gevolg hebben.

Laat ons hopen dat de besluiten van het Parlement niet eens te meer zullen worden ontdoken en dat de aanvullende credieten van de begroting zullen verdwijnen. Wij moeten den Minister geluk wenschen om de krachtdadige maatregelen die hij genomen heeft voor de saneering en stabilisatie onzer munt, stabilisatie zonder dewelke het onmogelijk is, zoo in als buiten het land, het vertrouwen te herstellen. Naar de meening van de meest bevoegde personen zijn de maatregelen voorgesteld door den Minister van Financiën, en die wij hier niet hoeven te bespreken, de eenige thans mogelijke en alleen tot die maatregelen kon men zijn toevlucht nemen in deze harde crisis voor onze begrotingen en onze thesaurie.

Die maatregelen waren niet te verwezenlijken vóór het Accoord over het Dawes-plan op 14 Januari 1925 te Parijs onderteekend, noch zonder de oplossing van het vraagstuk der intergeallieerde schulden, op 18 Augustus 1925 te Washington onderteekend. En het weze ons toegelaten verzet aan te tekenen tegen de taal gevoerd door sommige persorganen die terecht onze Amerikaansche vrienden hebben geërgerd en die ten onrechte ons zouden doen vergeten én de ontvangen weldaden én de toegevingen die ons werden gedaan, zoo voor onze vooroorlogische schulden als voor die na den oorlog. Deze laatste waren niet betwistbaar en hunne betaling kan geschieden in bevredigende voorwaarden, zoo het Dawes-plan volledig wordt uitgevoerd. Het is niet omdat men meer verwachtte, dat men het recht zou hebben de bewezen diensten te vergeten en de gevoelens te loochenen die de groote

Amerikaansche Republiek jegens ons koestert.

Wat betreft het financieel plan van den Minister, dat de Commissie goedkeurt ofschoon enkele harer leden niet akkoord gaan met de modaliteiten, zijn welslagen hangt vooral af van de gunstige balans onzer rekeningen en van den terugkeer van het vertrouwen. Dit is hoofdzaak, want dan zullen naar België de uitgeweken kapitalen terugkeeren en de welvaart van onze nijverheid en van onzen handel bevorderen. Degelijke politiek is noodig om België te redden, den vroegeren toestand te herstellen, de Belgische kapitalen weer terug naar het land te lokken en de vreemde kapitalen naar ons toe te halen.

Wat er ook van zij, het is wijs deze proefneming te wagen en Uwe Commissie van Financiën wenscht eensgezind ter beschikking van den heer Janssen de noodige sommen te stellen om onze begroting in evenwicht te brengen, in zooverre men mag betrouwen op nauwgezette vooruitzichten.

Wat al wisselvalligheden en onbekende waarden in een zoo gewichtige begroting en waarop zoovele factoren, valuta, welvaart of crisis invloed kunnen uitoefenen! De ervaring heeft ons geleerd hoe voorzichtig het bestuur steeds was en, in dit opzicht, is het van belang even te wijzen op den toestand van de Schatkist op 1 Januari 1925, volgens de werkelijke uitslagen van de dienstjaren 1919 tot 1924.

#### GEWONE BEGROTING.

Algemeene uitslagen van de dienstjaren 1919 tot 1924.

| <i>Dienstjaar.</i> | <i>Boni.</i>            | <i>Tekort.</i>          |
|--------------------|-------------------------|-------------------------|
| 1919. fr.          | —                       | 3,755,299,318-07        |
| 1920. .            | —                       | 721,775,315-77          |
| 1921. .            | —                       | 258,001,742-24          |
| 1922. .            | 282,085,584-47          | —                       |
| 1923. .            | 553,809,471-56          | —                       |
| 1924. .            | 202,420,330-88          | —                       |
|                    | <u>1,038,315,386-91</u> | <u>4,735,076,376-08</u> |

Totaal overschot der uitgaven

Fr. 3,696.760,989-17

\* \* \*

Deze tabel, die het verschil aangeeft tusschen de vooruitzichten bij de indiening van de begrooting en het werkelijk bedrag vastgesteld door de Thesaurie, is vooral van belang en bewijst eens te meer, wanneer de stormjaren achter den rug zijn, hoe wijs de vooruitzichten waren.

| Jaren.     | Voorzien tekort. | Werkelijke uitslag. |
|------------|------------------|---------------------|
| 1919 ..... | — 550,663,465 —  | 3,755,299,318       |
| 1920 ..... | — 326,777,098 —  | 721,775,315         |
| 1921 ..... | — 683,253,470 —  | 258,001,742         |
| 1922 ..... | — 11,271,521 +   | 282,085,584         |
| 1923 ..... | — 5,115,072 +    | 553,809,471         |
| 1924 ..... | — 8,552,072 +    | 202,420,330         |

Wij hebben dus allen grond te gelooven dat de vooruitzichten van het Beheer van Financiën voorzichtig, wijs en gematigd zijn.

Sommige leden deden volgende opmerkingen :

Alvorens de begrooting voor 1926 te onderzoeken alsook de belastingen die haar moeten in evenwicht brengen, kan het van belang zijn even terug te blikken op de verschillende Belgische begrootingen sedert den wapenstilstand. De begrootingen bestaan alleen uit voorziene uitgaven en inkomsten die noodzakelijk den invloed ondergaan van de economische toestanden.

Wat betreft de begrooting van 1925 is de stijging van de valuta de vooruitzichten ernstig komen in de war sturen.

In October 1924, als wanneer de begrooting voor 1925 werd opgemaakt, noteerde het pond 90 frank. Thans 107.

De algemeene toelichting van de begrooting voor 1926 geeft op volgende wijze den weerslag weer van de stijging der vreemde deviezen, op de financiën van den Staat :

« Elke stijging met 1 frank in de dollarnoteering of met 5 frank in de noteering van het pond sterling heeft voor gevolg eene bijkomende uitgave van 45 tot 50 miljoen frank, uit hoofde van den aankoop van de noodige deviezen voor die behoeften van den Staat, die vooral voortvloeien uit de schuld.

» Ik meen niet te overdrijven met daarbij te voegen dat dezelfde stijging der deviezen, die nagenoeg overeenstemt met 5 t. h. van den tegenwoordigen koers, tengevolge van de stijging van het index-cijfer, een nieuw onevenwicht verwekt van 100 miljoen frank op het totaal van de begrooting met inbegrip van de Staatsbedrijven. »

Vanaf Mei 1925 deed de spanning der valuta zich gevoelen. Andere oorzaken waren er echter ook.

Alvorens men de begrooting voor 1925 onderzoekt moet men er aan denken in welke omstandigheden sommige voorzieningen van uitgaven en inkomsten werden gemaakt.

Wat de uitgaven betreft was men in een tijdperk van vasten wisselkoers. Sedert einde Augustus stond het pond rond 90 frank.

Wat de ontvangsten betreft, stelde men elke maand grotere stijging in de opbrengst van de belastingen vast.

Men mag niet vergeten dat de rechtstreeksche belastingen in 1924 met 72 t. h. de vooruitzichten overtreffen, doordat de cijfers in October 1923 in het vooruitzicht gesteld met 700 miljoen werden vermeerderd.

Van den kant van de onrechtstreeksche belastingen was er 150 miljoen waardevermeerdering.

Aldus kon de Regeering, die in Maart 1924 400 miljoen nieuwe belastingen in het vooruitzicht stelde, dit cijfer tot 170 miljoen terugbrengen. Na de goedkeuring van de verhooging der rechten op de alcohol, bleef er in October voor 120 miljoen nieuwe lasten aan te nemen, om een gelijkwaardig tekort te dekken.

Zoo wij nu de wijzigingen nagaan die de begrooting voor 1925 onderging, zoowel op het stuk der ontvangsten als op dit der uitgaven, dan stellen wij vast dat de voorziene opbrengst der belastingen, ofschoon zij in 1925 veel hooger dan die voor 1924 was berekend, in ruime mate zal overtroffen worden door de rechtstreeksche belastingen.

Daarentegen is er eene misrekening op het stuk van onrechtstreeksche belastingen. Als saldo echter zullen de fiscale ontvangsten niettemin de vooruitzichten met ruim 350 miljoen overtreffen.

Op het stuk van uitgaven blijft er eene gansche reeks verhoogingen, die wij kunnen samenvatten zooals de Minister van Financiën het op 17 December in de Kamer deed.

Er waren :

1° De 125 miljoen die de vooruitzichten overtroffen van de loonregeling der ambtenaren;

2° De beide in het buitenland aange-gane leeningen waarvan de dienst moest worden verzekerd;

3° Een aanvullende last van de buitenlandse schuld te wijten aan de stijging der vreemde deviezen.

Vervolgens was er een verhooging van de bestuursuitgaven te wijten aan de uitbetaling van eene nieuwe schijf duurtetoelag.

Ten slotte was er een verhooging der uitgaven wat betreft de oorlogsschade.

Zonder al die oorzaken, die niet konden worden voorzien bij de indiening van de begroting, sluit deze, dank zij de gewone gematigdheid der vooruitzichten met een nietig tekort of althans met een dat lager is dan wat voorzien werd in October 1924 en het is billijk te wijzen op de uitslagen bekomen door de verschillende kabinetten Theunis.

Dit overzicht van de thans uitgevoerde begroting was niet overbodig, meenen wij, want zij bevat eene sprekende les.

Ondanks de voorzichtige fiscale ramingen, loopen de vooruitzichten van de begroting steeds gevaar onjuist te blijken, zoolang er een valutarisico bestaat gepaard met duur leven dat er het gevolg van is. Deze beide risico's worden in de volgende begrotingen geweerd.

Doch 580 miljoen nieuwe belastingen zijn noodig voor het evenwicht van de begroting van 1926, die den vollen last dragen zal van den hoogen

stand van het pond sterling en den last van de Amerikaansche leeningen van 1925 en 1926.

En wij moeten hulde brengen aan de eerlijkheid van den heer Janssen, die zoo rechtschapen was te erkennen, in strijd met sommige overwegingen uit verschillende memoriën van toelichting, dat het niet de begane dwalingen, doch wel nieuwe omstandigheden en nieuwe lasten zijn die hem noodzaken van de reeds zwaar belaste Natie dit nieuw offer te vergen. Moge het het laatste zijn en moge ons dierbaar land niet bezwijken onder overdreven fiscale lasten, zooals men het zoo vaak in de geschiedenis van andere volkeren heeft kunnen lezen.

Het past ons thans niet ons bezig te houden met de Staatsbedrijven, de buitengewone uitgaven, wegens herstel, enz., die voor gevolg hebben dat de totale last der voorziene uitgave bij de zeven en half miljoen bereiken zal; van belang is dat vóór 1 Januari worde onderzocht en goedgekeurd de Begroting van 's Lands Middelen die aan ontvangsten bedraagt 5,301,149,490 frank en aan uitgaven 5,297,749,839 frank, als wanneer de vooruitzichten voor 1925 met inbegrip van de bijkomende credieten slechts 4,530,235,538 frank bedroegen en met de noodige aanvullende credieten, bestemd om te voorzien in de ongepaste niet beperkte uitgaven, waarover ik het hooger had, een totaal van 4,920,762,038 frank bereiken.

Het leeuwenaandeel waaraan niet te tornen valt is de Openbare Schuld waar wij eene verhooging aantreffen van 438 miljoen, grootendeels ten gevolge van het crediet voor den interest en de delging van de aanstaande stabilisatieleening van 240 miljoen, en van de credieten ter uitvoering van het Accoord van Washington en 71 miljoen voor het valutaverschil. Rekening moet worden gehouden met de 200 miljoen van het Dawes-plan die verdwijnen en van de gewone naar de buitengewone begroting overgaan.

Om te voorzien in die 5,297 miljoen uitgaven vraagt de Regeering ons be-

halve 35 miljoen van de oorlogswinsten en 4,684,179,190 frank voorziene uitgaven, volgens de ervaring van het verleden en de vaste belastingen, 581,970,000 frank nieuwe belastingen. Uwe Commissie is van meening dat zoo men van zienswijze kan verschillen over sommige grondslagen en modaliteiten voorgesteld door de Regeering, de gevraagde som ter beschikking moet worden gesteld om op een of andere wijze de begrooting voor goed in evenwicht te brengen.

De rechtvaardiging der voorziene ontvangsten wordt zeer goed uiteengezet in de nota gevoegd bij de Begrooting van 's Lands Middelen, zoodat wij daar niet meer hoeven op terug te komen en wij kunnen deze wijze raming slechts goedkeuren.

De nieuwe ontvangsten of nieuwe belastingen werden U voorgelegd in de verschillende overeenstemmende ontwerpen.

De overdracht van 200,000,000 frank van de gewone naar de buitengewone begrooting heeft de aandacht van de Commissie gevestigd, die met genoegen deze wijziging heeft gezien, die slechts kan bijdragen tot de saneering van onzen financiëlen toestand, maar zij hoopt dat zij ook zal bijdragen om de klachten te doen ophouden van de oor-

logsgeteisterden, die zoo moeilijk aan hun geld kunnen geraken.

Laat ons, Mevrouw, Mijne Heeren, onze krachten inspannen. zooals ons wordt gevraagd door den Minister van Financiën, wiens bevoegdheid niet in twijfel kan worden getrokken en, zoo een verkeerde politiek deze poging niet komt verijdelen, laat ons betrouwen op de toekomst van ons Land. De stabilisatie is een onmisbaar iets, op gevaar van de grootste rampen: nu zij mogelijk is moeten wij daartoe bijdragen. Dat het vertrouwen herleve, dat onze uitvoer toeneme en dat alles worde gericht naar de consolideering van onze vlot-tende schuld. Laat ons hopen dat eerlang de vroegere welvaart terugkeere. Voor het oogenblik legt onze vaderlandsliefde ons op stand te houden en de Begrooting van 's Lands Middelen goed te keuren zooals zij ons door de Kamer werd overgemaakt. Dit verzoekt U de Commissie van Financiën met 15 tegen 3 stemmen.

*De Voorzitter,*

H. LAFONTAINE.

*De Verslaggever,*

Baron DE MÉVIUS.